

Hammerfest kommune
Hámmerfeastta suohkan

VETERANPLAN

2021-2025

Innholdsfortegnelse

1 Bakgrunn	3
2 Tiltak	3
3 Anerkjennelse	5
4 Ivaretagelse	6
5 Oppfølging	8
6 Forsvarets tilbud	
Før, under og etter operasjonen	10
Forsvarets veteransenter	10
Forsvarets åpne dør	10
7 Informasjon og kontakter innen veteranivaretagelse	11

«Ikke alle som kom hjem kom helt hjem»

1 Bakgrunn

Siden 1947 har mer enn 100 000 nordmenn tjenestegjort i 100 internasjonale operasjoner fordelt på fire kontinenter. Det klart største bidraget hva gjelder personell, materiell og tid er Norges deltakelse i de fredsbevarende styrkene i Libanon, hvor det fra 1978 til 1999, samt periodene 2006-2008, tjenestegjorde i alt 22 441 norske kvinner og menn¹.

Det anslås at det pr. i dag bor / oppholder seg ca. 80 veteraner² i Hammerfest kommune. Disse har tjenestegjort fra 1956 og til i dag. Veteraner fra operasjoner før 1956, f.eks. Tysklandsbrigaden, må legges på dette antallet.

De senere årene har ivaretagelsen av veteraner fra internasjonale operasjoner fått mere fokus og anses pr i dag et generelt ansvar for alle sektorer i samfunnet. Denne planen bygger videre på Regjeringens oppfølgingsplan. Sentrale tema i planen vil være anerkjennelse, ivaretagelse, og oppfølging.

Under arbeidet med planen har Hammerfest kommune sett hen til andre kommunale veteranplaner.

Planen legger til grunn det allerede eksisterende tilbud og fagmiljø innen NAV, Forsvarets veteranjeneste, Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS), Skadde i internasjonale operasjoner (SIOPS), og Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner (NVIO). Planen fokuserer derfor på de tiltak kommunen har ressurser og kompetanse til, og som kommunen dermed kan eller bør gjennomføre for å bidra til økt anerkjennelse, ivaretagelse, og oppfølging.

2 Tiltak

Veteranene har deltatt i operasjoner på vegne av Norge. Selv om de etter hjemkomst / endt tjeneste ikke gis prioritet i det sivile helse- og velferdstilbudet vil det likevel være en form for anerkjennelse av deres innsats at de kommunale tjenestene oppleves som tilgjengelige og samordnet.

De kommunale tiltakene kan i denne sammenheng ses på som kommunens bidrag til inspirasjon til videre arbeid for å fremme veteraners rolle i samfunnet. Planen må selvfølgelig tilpasses samfunnets utvikling via jevnlig rullering.

Planen er ellers et opplysnings- og informasjonsdokument som skal bidra til at veteraner opplever anerkjennelse, og føler at de blir ivaretatt og fulgt opp på en profesjonell og god måte. I tillegg skal planen bidra til å bedre kommunal forståelse og samhandling slik at veteraner [og deres familier] møtes med rett og god kompetanse.

---

¹ Kilde: Forsvaret / «I tjeneste for Norge»

² Kilde: Forsvarets veteranjeneste

Foto: Frederik Ringnes / Forsvaret

3 Anerkjennelse

Kommunen skal vise anerkjennelse for den innsatsen veteranene har gjort gjennom deltakelse i internasjonale operasjoner. Å vise anerkjennelse gjør en gjennom å akseptere og godkjenne innsatsen som legitim.

En sentral del i samfunnets anerkjennelse er hedringer og markeringer. På denne måten takkes det for innsatsen og vises respekt, samtidig som det gir motivasjon hos veteranene selv.

Anerkjennelse kan ses på som en form for ros fra samfunnet.

8. mai er Norges frigjørings- og veterandag. Dette er den viktigste dagen for å markere anerkjennelse for veteraner fra annen verdenskrig, men samtidig en mulighet å anerkjenne veteranens innsats i fredsopprettende og fredsbevarende internasjonale operasjoner i etterkrigstiden og frem til i dag.

Hammerfest kommune ønsker å vise anerkjennelse til våre veteraner via følgende markeringer og tiltak:

Hva	Hvordan	Ansvar
Frigjørings- og veterandagen	8.mai arrangement hvor kommunens veteraner med familie inviteres. Ordføreren er vertskap. Det legges opp til innlegg fra veteranene. Kransenedleggelse ved monument. Kommunens arrangement skal være gjenstand for årlig gjennomgang og evaluering.	Ordfører
Nasjonaldagen	Kransenedleggelse ved monument	Rådmann
FN-dagen	Markering i skolene. Mulighet for å invitere inn lokale veteraner i undervisningen for å synliggjøre Norges bidrag i internasjonale operasjoner.	Kommunalsjefer
Kommunal veterandag	En årevis allment åpen temaaften f.eks. på AKS med tidsaktuell film, foredrag/forelesning og/eller relevant informasjon fra kommunen. Arrangementet annonseres i aviser og på nett. Veteraner med familie/pårørende inviteres særskilt.	Rådmann
Kartlegging	Hammerfest kommune skal innenfor kommende planperiode kartlegge monumenter og krigsminner innenfor kommunens grenser som er av betydning for vår historie og anerkjennelsen av våre veteraners innsats.	Rådmann

4 Ivaretagelse

Kommunen er ansvarlig for at personer som er bosatt i kommunen skal kunne tilbys nødvendig helse- og omsorgstjenester. For fastleger og ansatte i kommunens tjenester vil det være viktig å vite om årsaken til fysiske og psykiske helseplager kan være belastninger i tilknytning til internasjonale operasjoner også når disse ligger langt tilbake i tid.

Veterankontakt i kommunen kan sees som et selvstendig tiltak for å lette tilgangen for veteraner til kommunen, som deres primære tjenesteyter.

Veterankontakten besitter en oversikt over hjelpetiltak, samt forankre kompetansen innenfor feltet.

Tiltak knyttet til veteranplan i Hammerfest kommune:

Hva	Hvordan	Ansvar
Veteranarbeid	Kommunen skal avsette økonomiske midler som sikrer at det kan gjennomføres aktivitet i og med veteranforeninger, for å sikre dialog med både veteranorganisasjon/er og de enkelte veteraner.	Rådmann
Veteranenes sted	Kommunen bør bistå i etablering av et kommunalt møte-/samlingspunkt for veteraner. Dette kan f.eks. være en benk, en huk, eller kafe.	Rådmann
Veterankontakt	Kommunen oppretter en veterankontakt som kan veilede veteraner i forhold til kommunale [og eventuelt ikke-kommunale] tjenester	Rådmann
Kompetanseheving	Alle kommunale tjenester, og spesielt kommunehelse-tjenesten skal til enhver tid ha personell som har gjennomført relevant kompetansehevende kurs / opplæring for ivaretagelse av veteraner, pårørende og med særlig vekt på barn.	Kommunalsjefer
Informasjon/ informasjonsmateriell	Kommunens veteranplan skal sammen med annen relevant informasjon være tilgjengelig både i digital og skriftlig versjon.	Rådmann

«For å kunne anerkjenne, ivareta og følge opp veteraner og deres familier trenger man kunnskap om veteraner».

«SOME PEOPLE LIVE AN ENTIRE LIFETIME AND WONDER IF THEY HAVE EVER MADE A DIFFERENCE IN THE WORLD. A VETERAN DOESN'T HAVE THAT PROBLEM».

R. Reagan

5 Oppfølging

Anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging henger som tema nøye sammen fordi de hver for seg favner vidt og til dels overlapper hverandre.

Oppfølging skiller seg likevel ut ved at kommunen / samfunnet er i den situasjon at en veteran, dennes familie eller pårørende viser eller melder om behov for hjelp; Det foreligger et reelt og definert behov.

Pr i dag vil befolkningen som sådan i den enkelte kommune ha tilgang til både kommunehelsetjeneste, barnehager/skoler, familievernkontor m.v.. Felles for de kommunale tjenestene er at dette er tjenester som enhver innbygger i kommunen kan ha rett til, og som det er kan være opp til den enkelte veteran, dennes familie eller pårørende å oppsøke eller gjøre bruk av.

For Hammerfest kommune er det en målsetning at alle (også den hjelpetrengende veteran, dennes familie eller pårørende) som søker hjelp blir møtt med forståelse fra kompetent kommunalt personell, og at de kommunale tjenestene som sådan opptrer ut fra et samhandlingsperspektiv. Dette søkes for veteranenes del oppnådd ved følgende tiltak:

Hva	Hvordan	Ansvar
Lære	Hammerfest kommunes helse- og omsorgstjeneste og barnehage/skoler skal ut fra opplysningshensyn og som ledd i årlige forberedelse til nasjonale, regionale, og lokale merkedager knytte kontakt og samarbeide med lokale veteraner, lokale eller regionale veteranforeninger, eller lokale erfaringskonsulenter.	Kommunalsjefer
Informere	Hammerfest kommune skal sørge for at kommunens helse- og omsorgstjeneste, barnehager/skoler og NAV-kontor, kjenner til og videreformidler oppdatert og relevant informasjon overfor hjelpetrengende veteraner, deres familie eller pårørende.	Kommunalsjefer
Utvikle	Hammerfest kommune skal sørge for at kommunens veteranplan rulleres jevnlig og at det innad i kommunen til enhver tid finnes dedikert personell med særlig planmessig oppfølgingsansvar.	Rådmann

«I de tilfeller der veteraner har fått problemer som følge av sin tjeneste i internasjonale operasjoner vil dette også kunne få følger for deres familie og pårørende»

kilde: «Grunnlag for utvikling av kommunal veteranplan»

FORSVARET

NORWEGIAN ARMED FORCES

VETERAN

Internasjonale operasjoner/
International operations

Etternavn -
Surname

Fornavn -
Given name

Født -
Date of birth

Kortnummer -
Card number

Foto: Marius Lauritsen / Forsvaret

6 Forsvarets tilbud

Forsvaret har en rekke tilbud til veteraner og deres familier både før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner. Forsvaret har f.eks. oppfølgingsansvar i ett år etter hjemkomst, mens noen tilbud og kontaktpunkter kan benyttes hele livet.

Det er viktig å etablere et godt sivil-militært samarbeid der hvor dette faller naturlig. Kommuner bør derfor ha et lokalt samarbeid med Forsvaret der de har avdelinger. Forsvarets veteranjeneste vil ellers alltid kunne være et kontaktpunkt for kommunene.

Før, under og etter operasjonen

Før utreise arrangerer Forsvaret fellessamling for soldatene og deres familier. Her får familien informasjon om operasjonen og sikkerhetssituasjonen. De får også tips og råd om hvordan best ta vare på barn og forhold. Familien får også møte andre pårørende.

Under utenlandstjenesten har Forsvaret en 24-timers kontakttelefon for pårørende. Via denne telefonen kan viktige beskjeder formidles til de som er ute. Forsvaret arrangerer familiesamlinger underveis der det er hensiktsmessig, og videreformidler informasjon fra operasjonsområdet til de pårørende.

På vei hjem fra operasjonen har de tjenestegjørende som regel et opphold på to til tre dager, kalt mellomlanding. Overgangen til livet hjemme er ofte stor. Under mellomlanding gjennomføres det debrief, samtale med psykolog og erfaringsinnhenting. Ved hjemkomst til Norge holdes en medaljeseremoni for å hedre soldatene. De pårørende inviteres til seremonien.

Året etter hjemkomst har Forsvaret et oppfølgingsansvar. Etter tre til seks måneder får alle en henvendelse fra Forsvaret. Her stilles en del spørsmål om hvordan den første tiden etter hjemkomst har vært. Etter ett år arrangerer Forsvaret en samling hvor personellet møtes igjen for å dele erfaringer om hvordan det var å komme hjem. Her deltar psykolog. Forsvarets oppfølgingsplikt avsluttes etter ett år fra hjemkomst. Alle kan likevel når som helst kontakte Forsvaret for spørsmål og informasjon om rettigheter, hjelp og tilbud.

Forsvarets veteransenter

«Bæreia» er lokalisert utenfor Kongsvinger. Sentret er et rekreasjons- og aktivitetstilbud som kan benyttes av veteraner og deres familier både før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner. Sentret tilbyr blant annet:

- Gratis opphold for veteraner og familiemedlemmer til en som tjenestegjør i internasjonale operasjoner. Senteret kan også benyttes under permisjon fra utenlandstjeneste.
- Gjensynstreff for avdelinger.

Forsvarets åpne dør

Åpen dør for veteraner og veteranfamilier er et tilbud til alle veteraner og deres familier. Her kan man få svar på spørsmål om dekorasjoner, dokumentasjon og internasjonale operasjoner, samt råd og veiledning om Forsvarets og samfunnets ulike tilbud til veteraner – uavhengig av når og hvor tjenesten var.

Åpen dør består av et tverrfaglig team med både militært og sivilt ansatte. Teamet har lang erfaring med å gi råd og veiledning til veteraner og deres familier. De fleste i dette teamet er også selv veteraner fra internasjonale operasjoner.

7 Informasjon og kontakter innen veteranivaretagelse

Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging

(RVTS Nord)

Besøksadresse: Fiolveien 15, Tromsø   www/epost: www.rvtsnord.no /
Telefon: 77 75 43 80

Skadde i internasjonale operasjoner

(SIOPS)

Besøksadresse: Kongens gate.9, Oslo   www/epost: www.siops.no /
Telefon: 22 69 56 50

Bistår i oppfølging og veiledning i møtet med det offentlige, juridisk hjelp og eksperthjelp innen økonomiske spørsmål

Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner

(NVIO)

Besøksadresse: Akershus Festning, Bygn.60   www/epost: www.kameratstotte.no /
Telefon: 800 48 500

En nettbasert veiledningstjeneste for veteraner og familien. Drives i samarbeid med NVIO og Mental Helse. Kameratstøttefonen er en landsdekkende og døgnbemannet hjelpetelefon hvor du kan snakke med en som har tjenestegjort utenlands. Du kan være anonym.

NAV Hammerfest

Besøksadresse: Strandgata 52, Hammerfest   www/epost: www.nav.no /
Telefon: 55 55 33 33

Kompetansemiljøet for veteransaker i NAV

Besøksadresse: www/epost: www.nav.no /
Telefon: 55 55 33 33

NAV-kontoret i Elverum er landsdekkende og har spesialkompetanse på veteransaker. De kan kontaktes direkte for bistand i enkeltsaker. For direkte henvendelser kontakt:

- Gunn Strand / epost: gunn.strand@nav.no / telefon: 90 70 33 55
- Carl Bergsvik / epost: carl.bergsvik@nav.no / telefon: 92 47 72 20
- Mette Seland Pettersen / epost: mette.seland.pettersen@nav.no / telefon: 40 49 21 15

Veterankontakt

Besøksadresse: Rådhuset, Hammerfest   www/epost: servicekontoret@hammerfest.kommune.no
Telefon: 78 40 20 00

Hammerfest kommune har en egen veterankontakt som kan kontaktes dersom du har spørsmål i forhold til kommunale tjenester og arrangementer.

Trenger du hjelp til noe?

Fastlege	helsenorge.no/kontakt-fastlegen
Familievernkontoret	bufdir.no/Familie/Kontor/Hammerfest
Økonomisk rådgivning	hammerfest.kommune.no/tjenester/sosialtjenester-og-familie/okonomisk-radgivning/
	NAV økonomirådstelefon på tlf. 55 55 33 39

FORSVARET

Forsvaret tilbyr ulike typer støtte til soldater, veteraner og deres nærmeste.

Tilbudene er vist på forsvarets nettsider: forsvaret.no/veteraner

Forsvarets grønne linje

Et samarbeid mellom Forsvaret og Kirkens SOS

800 30 445

Forsvarets “åpne dør” for veteranhenvendelser

Tlf.: 800 85 000

(hverdager mellom 8 - 15)

veteransenteret@mil.no

Kontoret for psykiatri og stressmestring og

Nasjonal militærmedisinske poliklinikk

Tlf. 23 09 79 30

Forsvarets veteransenter

Bæreiavegen.588

2208 Kongsvinger

Tlf.: 62 82 01 00

veteransenteret@mil.no

forsvaret.no/veteransenteret